

Viite: Lausuntopyyntö 105/960/2018

Lausunto Liikenne- ja viestintävirastolle huomattavan markkinavoiman (HMV) päätös- ja sitomuspäätösluonnoksista televisio- ja radiolähetyspalveluiden markkinoilla

RadioMedia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto televisio- ja radiolähetyspalveluiden huomattavan markkinavoiman (HMV) päätösluonnoksesta ja sitomuspäätösluonnoksesta. RadioMedia toteaa kunnioittaen seuraavaa:

Pääviestit

1. Digita on markkinoilla ainoa toimija, joka voi tarjota valtakunnallisia radion lähetyspalveluita. Se voi esittää kilpailullista tasoa korkeampaa hinnoittelua, jolloin radiotoimijat voivat joutua rajoittamaan ohjelmatarjontaansa, kanavavalikoiman määrää ja monipuolisuutta tai kanavien väestöpeiton laajuutta.
2. Digitan esittämät sitoumukset radiolähetyspalveluiden hintojen kohtuullisuuden osalta eivät ole riittäviä, joten sen osalta on tarpeen asettaa lisävelvollisuuksia HMV-päätöksessä. RadioMedia kannattaa HMV-päätösluonnoksessa esitettyä kustannussuuntautunutta hinnoittelua tehokkuus huomioiden radion antennikapasiteetin vuokrauksessa sekä radiolähetyspalveluissa. Jos aiemmin esittämäämme enimmäishintaa ei aseteta, on ehdottoman tärkeää, että Digita veloitetaan esittämään eritelty ja riittävän yksityiskohtainen hinnasto. Kustannussuuntautuneisuutta voidaan arvioida ainoastaan avoimen, yksityiskohtaisen ja vertailtavissa olevan informaation perusteella.
3. Traficom tulee varmistua siitä, että sillä on valvontatehtävää suorittaessaan käytössään riittävästi tietoa niin Digitan kustannuksista kuin vertailutietoa vastaavan tehokkaan toimijan kustannuksista. Tämä on edellytys sen arvioimiseksi, onko Digita täyttänyt sille asetetut vaatimukset eli noudattanut kustannussuuntautunutta hinnoittelua tehokkuus huomioiden. Tämän lisäksi Traficom tulee pystyä varmistumaan siitä, että sillä on myös käytännössä riittävät keinot tarvittaessa myös tarkistaa, että sen saamat tiedot ovat oikeat, täsmälliset ja riittävät. Esitämme, että edellä mainittu huomioidaan jo HMV-päätöksessä.

Tarkemmat perustelut

Päätösluonnoksen mukaan liikenne- ja viestintävirasto Traficom ("Traficom") määrää Digitan huomattavan markkinavoiman yritykseksi. Traficom asettaa Digitalle velvollisuuden noudattaa kustannussuuntautunutta hinnoittelua tehokkuus huomioiden radion antennikapasiteetin vuokrauksessa sekä radiolähetyspalveluissa.

Kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan viestintäpalvelulain 71 §:n 3 momentin mukaisesti hintaa, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tehokkaan toimijan kustannukset säännellyn tuotteen tai palvelun tuottamisesta. Lain perustelujen mukaan säännös jättää Traficomille harkintavaltaa sen suhteen, mitkä kustannukset ovat kohtuullista sisällyttää säännellyn tuotteen tai palvelun hintaan, millä tavalla kustannukset määritetään sekä millä tavalla toiminnan tehokkuus otetaan hinnoittelussa huomioon kunkin säännellyn tuotteen osalta. Virasto ei siten ole sidottu niihin periaatteisiin, joita yritys itse käyttää kustannuslaskennassaan, vaan tehokkaat kustannukset ovat viraston puolueeton näkemys näistä kustannuksista, ei säänneltävän yrityksen.

RadioMedia katsoo, että toimiakseen hyväksyttävällä tavalla kustannussuuntautuneisuuden taustalla tulee olla riittävän yksityiskohtainen ja vertailtavissa oleva informaatio Digitan kustannuksista ja hinnoittelusta. Sekä Traficomille että radio-ohjelmistotoimijoiden tulisi voida arvioida kustannussuuntautuneisuutta vertailemalla Digitan kustannuksia ja hinnoittelua muiden kuin Digitan tuottamiin lähetyspalveluihin (esimerkiksi Telemastin tai Mediatakojen verkot ja Järviradion verkko sekä suurteholähettimien osalta kansainvälisten toimijat). Vertailulla voitaisiin varmistaa, että hinnoittelu ei ylitä sitä, mitä tehokkaaseen toimijaan vertailemalla voitaisiin pitää kilpailukykyisenä hintana.

Jotta kustannussuuntautuneisuuden arviointi ja vertailu ylipäänsä olisi mahdollista, Digitan kustannusten tulisi olla läpinäkyviä pienimpien kilpailutettavien osatekijöiden tasolle. Tämä tarkoittaisi sitä, että Digitan kustannuslaskelmissa tulisi ilmetä esimerkiksi se, mitä asemainfrastruktuurin kustannukset ovat, ja miten ne on kohdistettu eri liiketoiminta-alueille (televisio, valtakunnallinen/alueellinen radio ja muut palvelut). Näin voitaisiin estää infrastruktuurin käytön ylihinnointelu laskuttamalla siitä useampaan kertaan eri asiakkailta taikka Digitan palveluiden välinen ristiinsubventointi alueellisten tai osavaltakunnallisten radiokanavien vahingoksi. Nähdäksemme tämä myös edistäisi kilpailua paikallisten tai osavaltakunnallisten radiolähetyspalveluiden osalta.

Jos yksityiskohtaisia tietoja Digitan kustannuksista ei voitaisi tuoda radioyhtiöiden tietoon, tulisi yllä mainitut yksityiskohtaiset tiedot olla Traficomille saatavilla. Lisäksi Traficomilla tulisi valvontatehtävää suorittaessaan olla käytössään riittävästi vertailutietoa vastaavan tehokkaan toimijan kustannuksista. Traficomille tulee myös pystyä varmistumaan siitä, että sillä on myös käytännössä riittävät keinot tarvittaessa myös tarkistaa, että sen saamat tiedot ovat oikeat, täsmälliset ja riittävät.

Sen lisäksi, että HVM-päätöksessä veloitetaan Digita noudattamaan kustannussuuntautunutta hinnoittelua tehokkuus huomioiden, tulisi HVM-päätöksessä velvoittaa Digita esittämään eriteltyt ja riittävän yksityiskohtaiset, lähetysasemakohtaiset hinnastot julkisesti. Näiden perusteella radioyhtiöt voisivat edes jotenkin arvioida kustannussuuntautuneisuutta ja turvata liiketoiminnan jatkuvuutta ennakoimalla tulevaa kustannustasoa, ellei niillä ole käytössä yksityiskohtaisia tietoja Digitan kustannuksista vastaavalla tavalla kuin Traficomilla.

Lopuksi

Jakelukustannukset ovat radioyhtiöiden suurimpia kustannuseriä, ja korkeat kustannukset uhkaavat jo radio-ohjelmistojen lähettämistä haja-asutusalueilla. Vain kohtuullisilla, todellisiin kustannuksiin pohjautuvalla hinnoittelulla voidaan pyrkiä takaamaan se, että jokaisella on mahdollisuus saada tasapuolisesti tiedonvälitystä riippumatta asuinpaikastaan, ja siitä, osaako ja onko mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluita. Toivomme, että HMOV-päätöksen kautta edellä esitetyn tavoin pyritään tukemaan suomalaisten alueellista ja tiedollista tasa-arvoa.

Muilta osin viittaamme siihen, mitä olemme jo aiemmissa lausunnoissamme 16.10.2020 ja 30.6.2021 ja 2.3.2022 todenneet.

RadioMedia ry

Stefan Möller
toimitusjohtaja

Anna Paimela
johtava asiantuntija

RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää kaupallisen radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Liitto edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita Suomessa.

Lisätietoja: Anna Paimela, anna.paimela@radiomedia.fi, +358 40 1648626.